

JŪRAS TELPISKAIS PLĀNOJUMS LATVIJAS REPUBLIKAS TERITORIĀLAJIEM UN EKSKLUZĪVĀS EKONOMISKĀS ZONAS ŪDENIEM

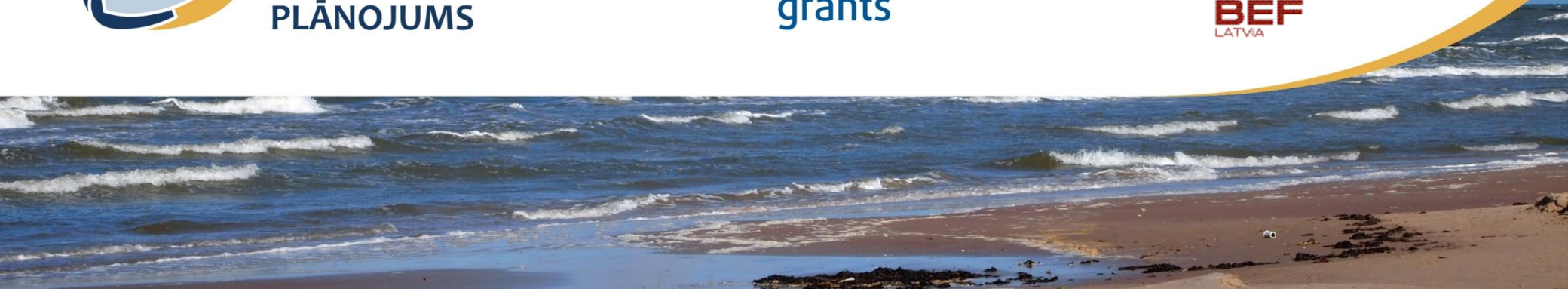
Stratēģisko scenāriju novērtējums

Anda Ruskule, Baltijas Vides Forums

Rīga, 17.09.2015

JŪRAS
TELPISKAIS
PLĀNOJUMS

Scenāriju izstrādes uzdevumi

1. Identificēt iespējamās jūras telpas attīstības variantus jeb alternatīvas
2. Veikt to stratēģisku izvērtēšanu
3. Rast optimālo jūras atļautās izmantošanas risinājumu

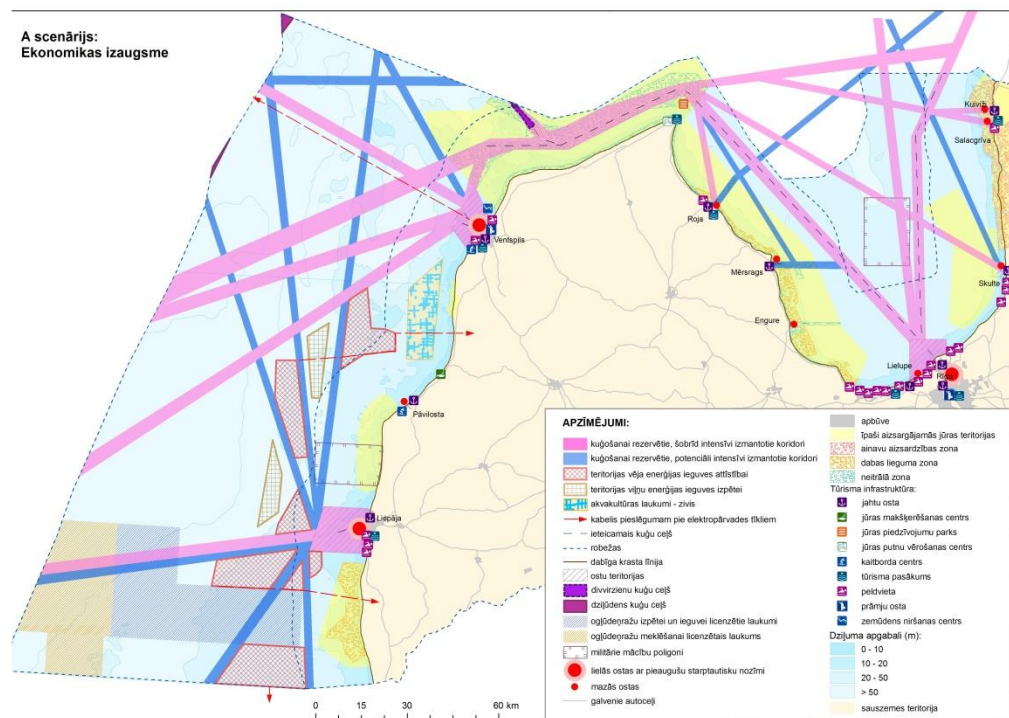
Scenāriju stratēģiskā izvērtēšana

- **Scenāriju stratēģiskais novērtējums:**
 - SVID analīze katram scenārijam
- **Scenāriju ekonomiskās, sociālās vides un pārrobežu ietekmes izvērtējums pēc izvēlētajiem kritērijiem un rādītājiem:**
 - Rādītāju un kritēriju pārvērstas vienotā/standartizētā skalā (ekspertu vērtējums)
 - Rādītāju nozīmības izvērtējums (mērķa grupu vērtējums)
- **Padziļināts scenāriju telpiskās ietekmes izvērtējums:**
 - Ietekme uz jūras ekosistēmu (zemūdens biotopiem, putniem, zivju populācijām);
 - Ietekme uz ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājumu
 - Sociālekonomiskās ietekmes novērtējums (zivsaimniecība)

Scenāriju stratēģiskais novērtējums: SVID analīze

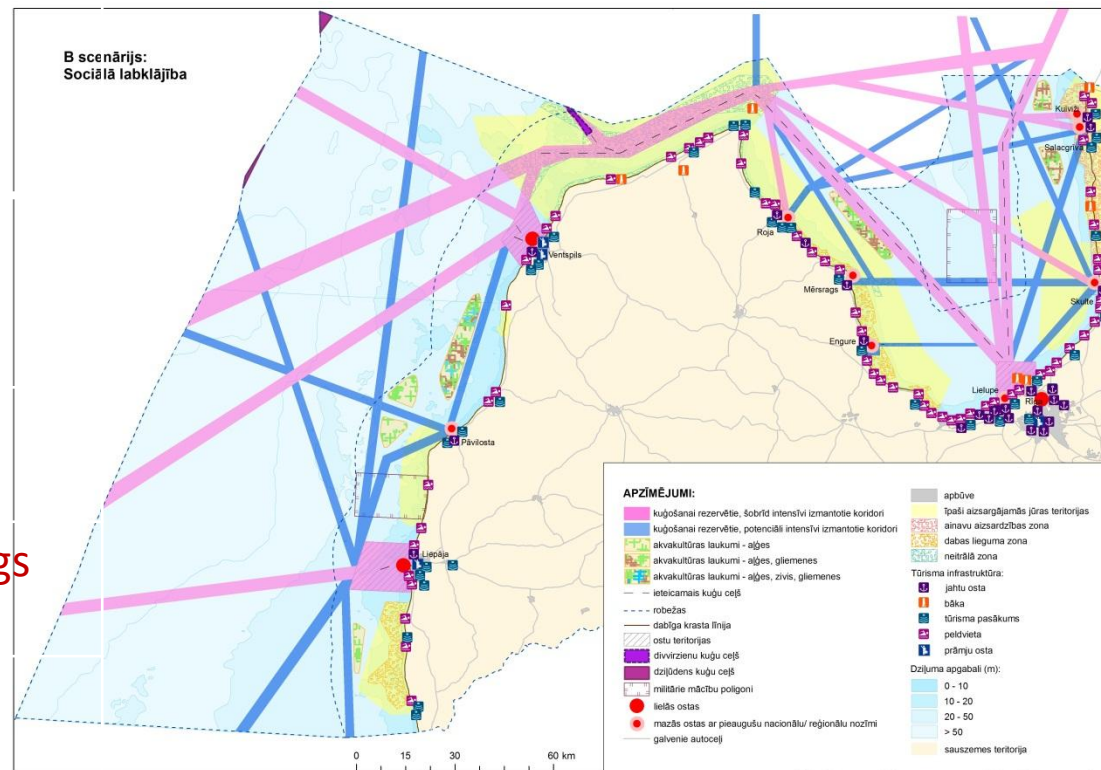
SVID analīzes rezultāti - A scenārijs

- 😊 Nodrošināta pietiekama teritorija kuģošanai un AER ieguvei
- 😊 Vēja un viļņu enerģijas ieguves poligonu pozitīvi ietekmē uz akvakultūras attīstības iespējas
- ☹️ Vēju parku novietojums traucē krasta novērošanas sistēmai
- ☹️ Kuģošanai rezervētie koridori par šauru
- ☹️ Trūkst savienojumi: Ventspils - Liepāja; Ventspils – Botnijas līcis; izejas no Engures un Pāvilostas
- ☹️ Vēja parki, kas novietoti pirms viļņu enerģijas ieguves poligoniem, mazina viļņu enerģiju
- ☹️ Atsevišķu vēja parku ietekme uz piekrastes ainavu

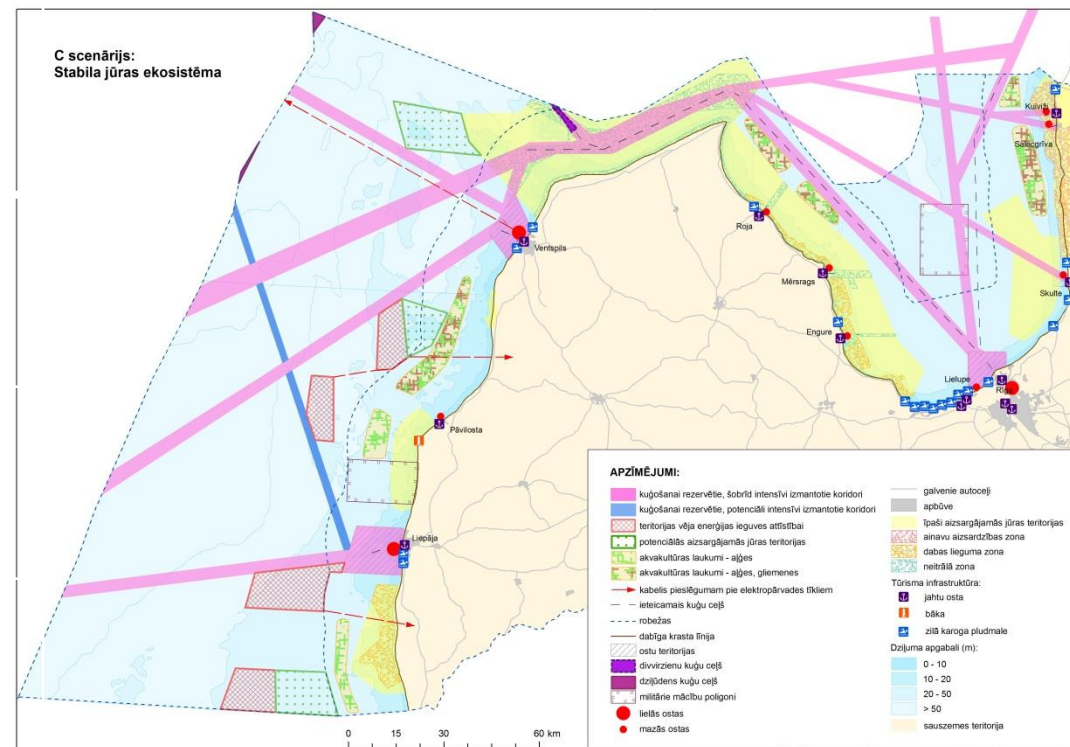
SVID analīzes rezultāti – B scenārijs

- 😊 Vienmērīga un sabalansēta attīstība visā piekrastē => pieaugoša konkurence starp vietām un pakalpojumu sniedzējiem
- 😊 Piekraste kā rekreācijas telpa vietējiem iedzīvotājiem, kā arī daudzveidīgs tūrisma pakalpojumu klāsts
- 😊 Tiek saglabāta piekrastes ainava un zvejas tradīcijas
- 😞 Lēnāka ekonomikas izaugsme, papildus slogs uz valsts budžetu
- 😞 Trūkst savienojumi: Ventspils - Liepāja; Ventspils – Botnijas līcis
- 😞 Nepietiekams jahtu ostu pārklājums
- 😞 Netiek veicināta valsts enerģētiskā neatkarība
- Samazinās kuģošanas drošība

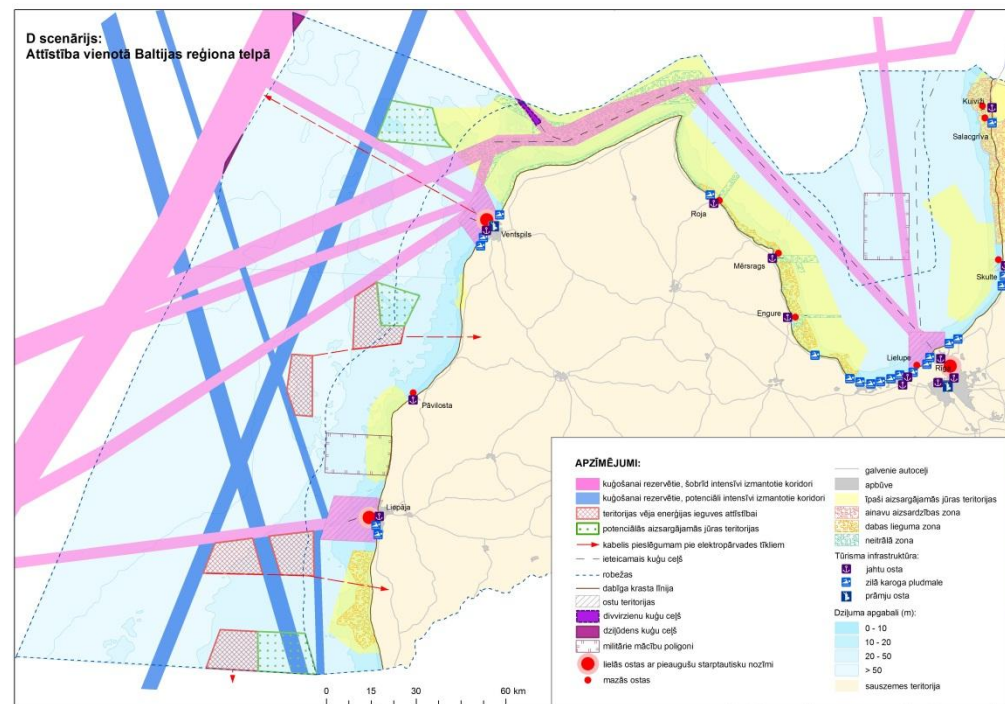
SVID analīzes rezultāti – C scenārijs

- ☺ Stabila ekosistēma nodrošina dzīvotspējīgas zivju populācijas; sabiedrībai nodrošināta iespēja dzīvot tīrā vidē
- ☺ Labas iespējas AER ieguvei, kas nerada būtisku apdraudējumu kuģu satiksmei un valsts drošībai
- ☹ Bremzēta ekonomiskā attīstība => trūkst līdzekļu infrastruktūras pilnveidošanai => iespējams pieaug slodze uz vidi
- ☹ Kuģu ceļu optimizācija/satiksmes koncentrācija var palielināt izmaksas, emisijas, avāriju riskus un mazināt konkurētspēju ar Lietuvas ostām
- ☹ Akvakultūras vietas RL rietumu krastā traucē kuģu satiksmi

SVID analīzes rezultāti – D scenārijs

- 😊 Ilglaicīga, prognozējama attīstība, līdzsvarota ar vides prasībām un ekosistēmas kapacitāti
- 😊 Labākas iespējas attīstīt Baltijas reģionā konkurētspējīgus attīstības virzienus
- 😊 Centralizācija un specializācija sniedz lielākas iespējas piesaistīt investīcijas
- 😊 Labvēlīgi apstākļi kuģošanai un AER ieguvei
- 😊 *Nodrošināta lietojumveidu nepārtrauktība un ekoloģiskā integritāte pārrobežu līmenī*
- ☹️ **Netiek veicināta ekonomikas diversifikācija**
- ☹️ **Mazo ostu nozīmes samazināšanās negatīvi ietekmēs piekrastes pašvaldību ekonomiku**
- ☹️ **Trūkst savienojumi: Ventspils – Pāvilosta - Liepāja; Ventspils – Botnijas līcis**

Scenāriju ekonomiskās, sociālās, vides un
pārrobežu ietekmes izvērtējums pēc izvēlētajiem
kritērijiem un rādītājiem

Kritēriji scenāriju ietekmes izvērtēšanai

Ekonomiskā ietekme:

- Latvijas ostu izaugsme un konkurētspējas Baltijas reģionā un starptautiskajos tirgos
- Enerģētikas nozares attīstība un valsts enerģētiskā neatkarība
- Tūrisma nozares attīstība un ienākumu no nozares piekrastes zonas ekonomikā
- Zivsaimniecības nozares attīstība/ilgtspēja
- Akvakultūras nozares attīstība

Sociālā ietekme:

- Piekrastes iedzīvotāju nodarbinātība
- Iedzīvotāju skaits piekrastē
- Piekrastes iedzīvotāju labklājības līmenis
- Rekreācijas iespējas piekrastē

Vides ietekme

- Slodzes samazināšana uz jūras ekosistēmu un laba jūras ūdeņu vides stāvokļa nodrošināšana
- Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmas stabilitātes nodrošināšana
- Atjaunojamo energoresursu (AER) īpatsvars kopējā enerģijas patēriņā

Ietekme uz pārrobežu kontekstu

- Lietojumveidu nepārtrauktība
- Ekoloģiskais balanss
- Reģiona atraktivitāte
- Drošība
- Ekonomiskais potenciāls

Scenāriju izvērtēšana pēc izvēlētajiem kritērijiem

JŪRAS
TĒLPISKAIS
PLĀNOJUMS

- 2 Negatīva ietekme
- 1 Nedaudz negatīva ietekme
- 0 Nav būtiska ietekme
- 1 Nedaudz pozitīva ietekme
- 2 Pozitīva ietekme

	A	B	C	D
Ekonomiskā ietekme	1.2	1.0	0.8	1.0
Sociālā ietekme	0.8	1.5	0.3	0.8
Vides ietekme	-0.3	-0.3	1.0	1.0
Ietekme uz pārrobežu kontekstu	0.6	-0.2	1.0	1.0
Vidējā vērtība	0.6	0.5	0.8	0.9

Scenāriju telpiskās ietekmes izvērtējums

Lietojumveidu ietekmju matrica (darba variants)

Darbības, kuru izvietojums tiek plānots JTP/scenārijos

Bentiskie biotopi

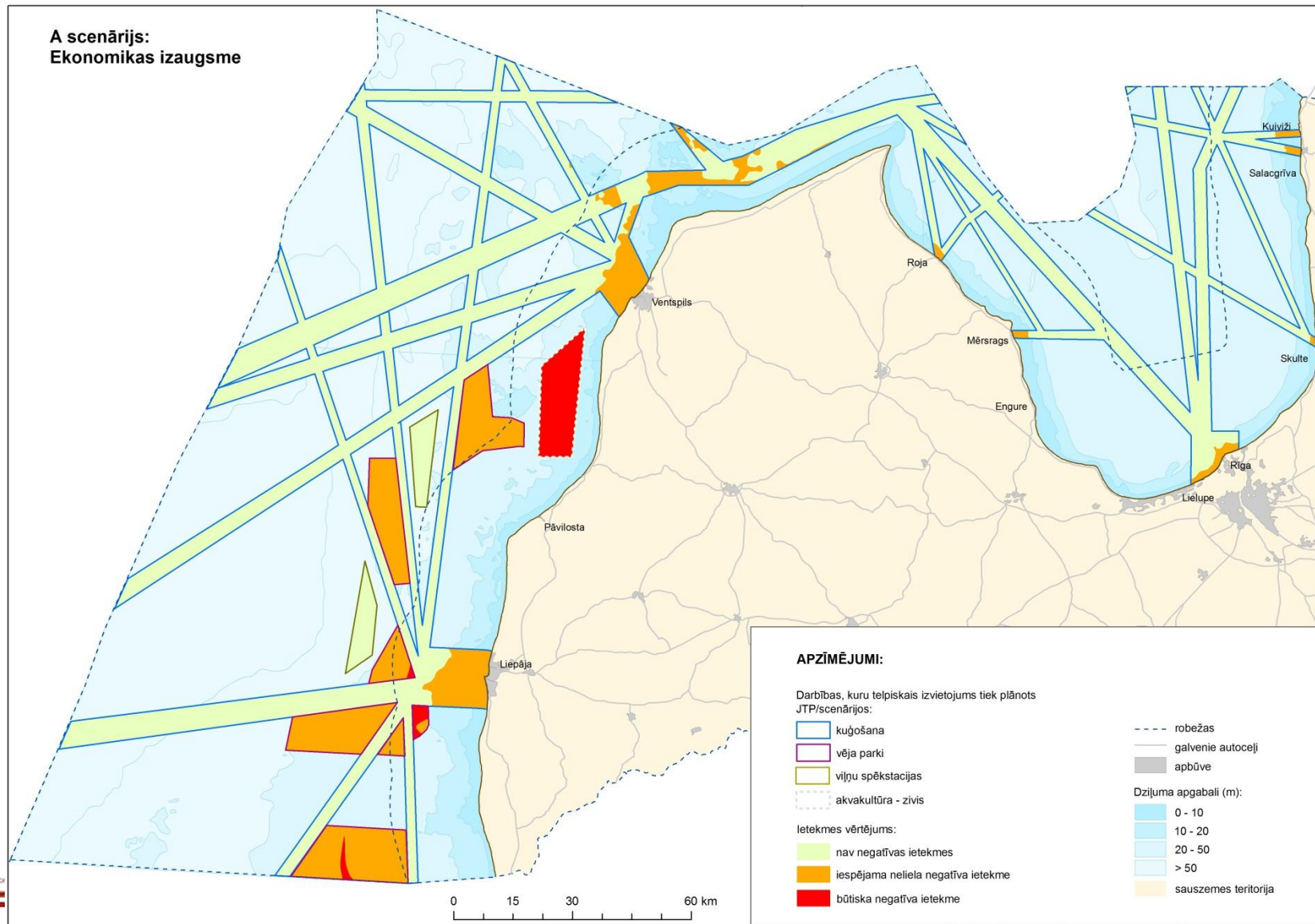
	Kuģošana	Enkurvietas	Kuģu ceļu uzturēšana	Grunts novietnes	Vēja parki	Vilņu spēkstacijas	Kabeļi	Ogļūdeņražu ieguve	Akvakultūra -zivis	Akvakultūra - āļģes	Akvakultūra -gliemenes	Peldvietas	Kaitbords	Jūras maksķerēšana	Zemūdesn niršana	Motorizētie peldlīdzekļi	Piekastes zveja	Zveja atklātā jūrā ar nelāsišķo trali	Zveja atklātā jūrā ar grunts traliem	Zveja atklātā jūrā ar grunts trīkliem	Militārās mācības	Krasta aizsardzība, niehārošana
AA.A: Baltijas jūras fotiskās zonas klintājs un laukakmeņi	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2
AA.A1: Baltijas jūras fotiskās zonas klintājs un laukakmeņi ar makroskopisko epibentosu	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2
AA.A2: Baltijas jūras fotiskās zonas klintājs un laukakmeņi ar retu makroskopisko epibentosu	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2
AA.H3N: Baltijas jūras fotiskās zonas dūņu nogulumu ar vēžveidīgo infaunu	1	1	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	1	1	1	2	1	1	1
AA.I: Baltijas jūras fotiskās zonas rupjgraudainie nogulumi	1	1	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	1	1	1	2	1	1	1
AA.J: Baltijas jūras fotiskās zonas smilts	1	1	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	1	1	1	2	1	1	1
AA.J1: Baltijas jūras fotiskās zonas smilts ar makroskopisko epibentosu	1	1	1	2	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	1	1	1	1	2	1	1	1
AA.J3: Baltijas jūras fotiskās zonas smilts ar makroskopisko infaunu	1	1	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	1	1	1	2	1	1	1
AA.J3L: Baltijas jūras fotiskās zonas smilts ar gliemeņu infaunu	1	1	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	1	1	1	2	1	1	1
AA.M1: Baltijas jūras fotiskās zonas jaukts substrāts ar makroskopisko epibentosu	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2
AA.M2: Baltijas jūras fotiskās zonas jaukts substrāts ar retu makroskopisko epibentosu	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	1	1	1	2	2	2	1	2
AA.M4: Baltijas jūras fotiskās zonas jaukts substrāts bez makrobentosa	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	0	1	1	2	2	2	1	2
AB.A: Baltijas jūras afotiskās zonas klintājs un laukakmeņi	0	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	1	0	0	2	2	2	1	2
AB.A1: Baltijas jūras afotiskās zonas klintājs un laukakmeņi ar makroskopisko epibentosu	0	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	1	0	0	2	2	2	1	2
AB.B: Baltijas jūras afotiskās zonas morēna	0	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	2	2	2	1	2
AB.H: Baltijas jūras afotiskās zonas dūņu nogulumu	0	0	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.H3: Baltijas jūras afotiskās zonas dūņu nogulumu ar makroskopisko infaunu	0	0	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.H3N: Baltijas jūras afotiskās zonas dūņu nogulumu ar vēžveidīgo infaunu	0	0	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.I: Baltijas jūras afotiskās zonas rupjgraudainie nogulumi	0	0	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.J: Baltijas jūras afotiskās zonas smilts	0	0	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.J3: Baltijas jūras afotiskās zonas smilts ar makroskopisko infaunu	0	0	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.J3L: Baltijas jūras afotiskās zonas smilts ar gliemeņu infaunu	0	0	1	1	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.M: Baltijas jūras afotiskās zonas jaukts substrāts	0	0	1	2	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1
AB.M1: Baltijas jūras afotiskās zonas jaukts substrāts ar makroskopisko epibentosu	0	0	1	2	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	1	0	0	1	2	1	1	1
AB.M2: Baltijas jūras afotiskās zonas jaukts substrāts ar retu makroskopisko epibentosu	0	0	1	2	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	1	0	0	1	2	1	1	1
AB.M4: Baltijas jūras afotiskās zonas jaukts substrāts bez makrobentosa	0	0	1	2	1	0	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1

Lietojumveidu ietekme uz zemūdens biotopiem: A scenārijs

JŪRAS
TĒLPISKAIS
PLĀNOJUMS

A scenārijs:
Ekonomikas izaugsme

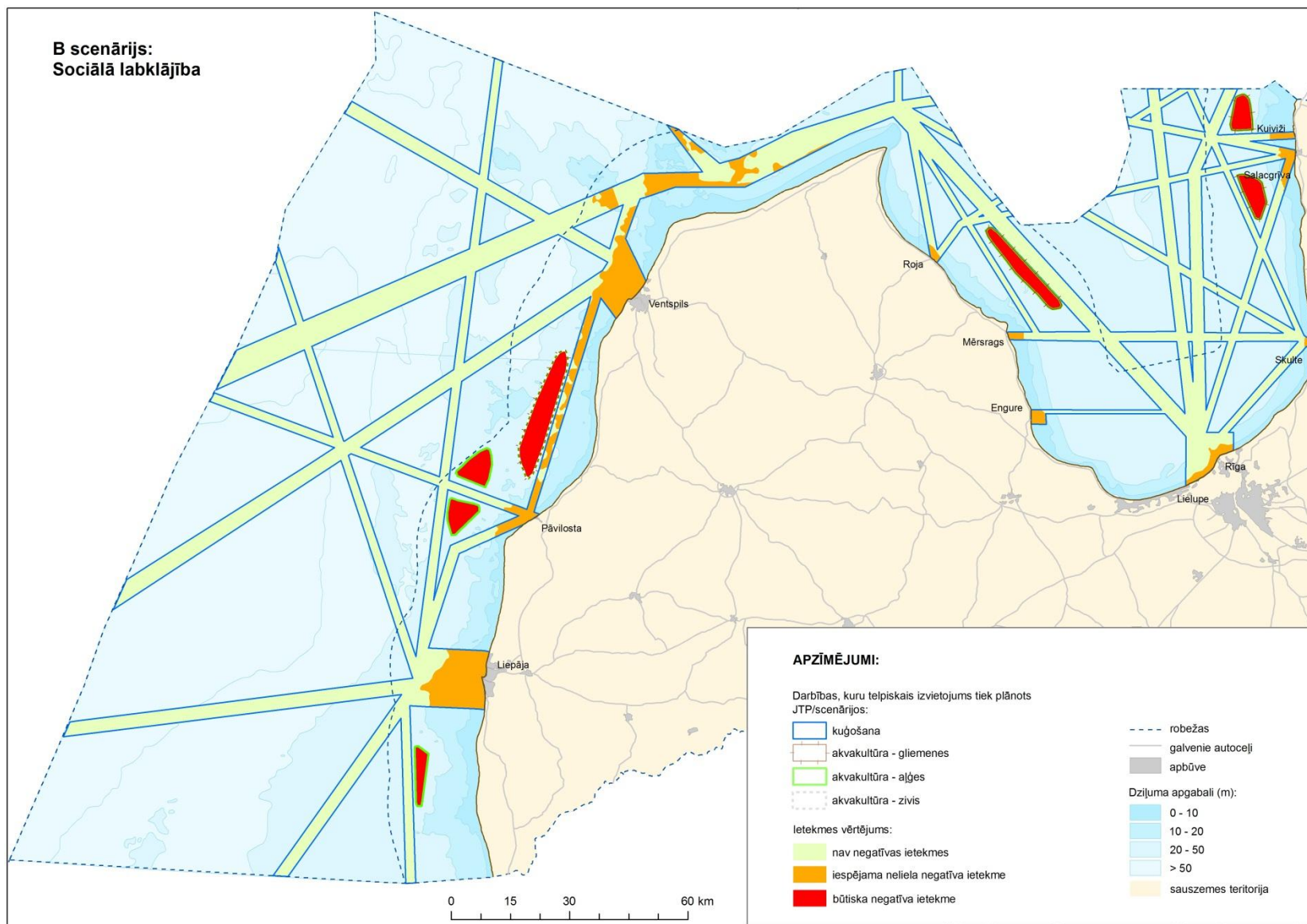

Lietojumveidu ietekme uz zemūdens biotopiem: B scenārijs

JŪRAS
TĒLPISKAIS
PLĀNOJUMS

B scenārijs:
Sociālā labklājība

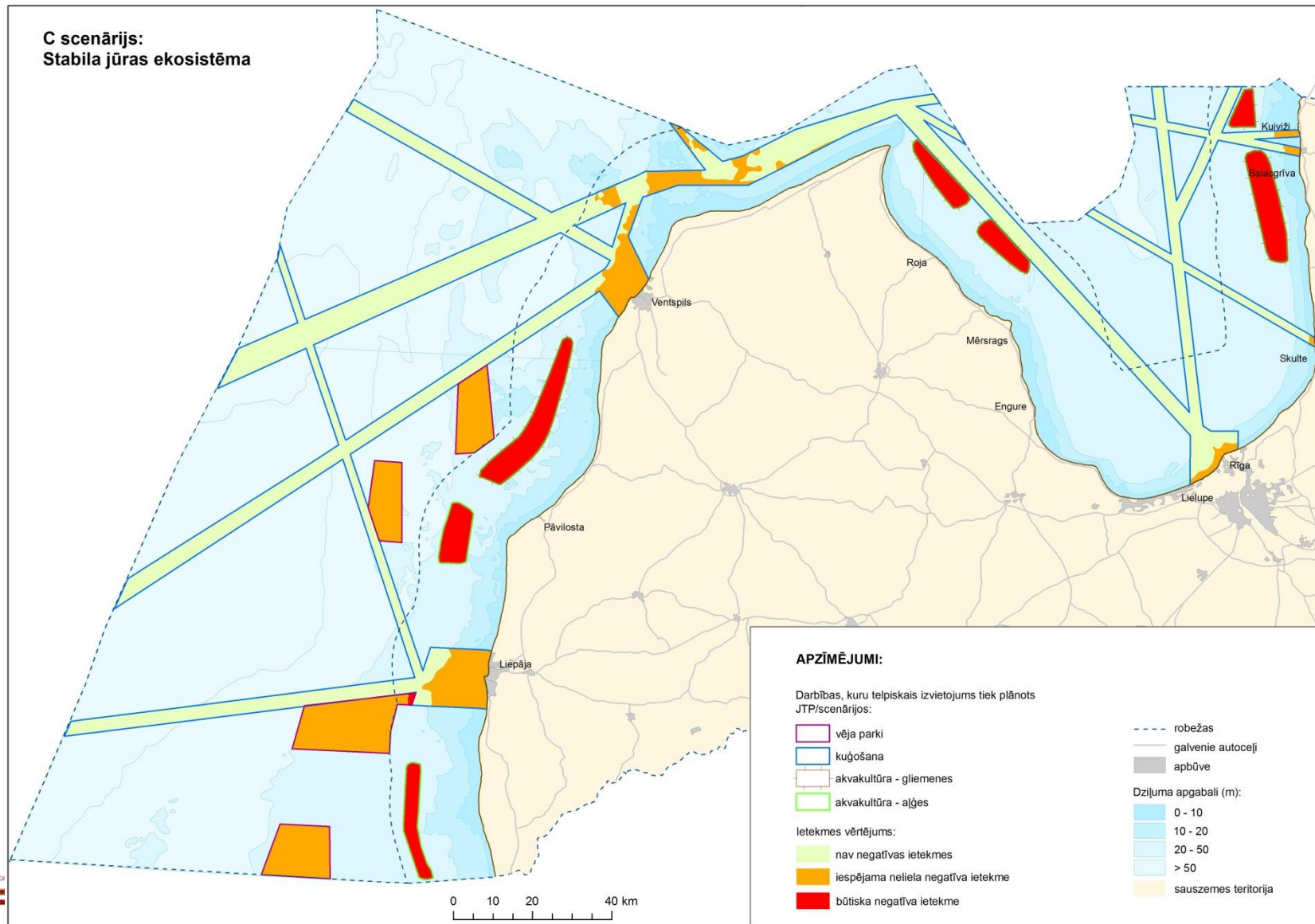

Lietojumveidu ietekme uz zemūdens biotopiem: C scenārijs

JŪRAS
TĒLPISKAIS
PLĀNOJUMS

C scenārijs:
Stabila jūras ekosistēma

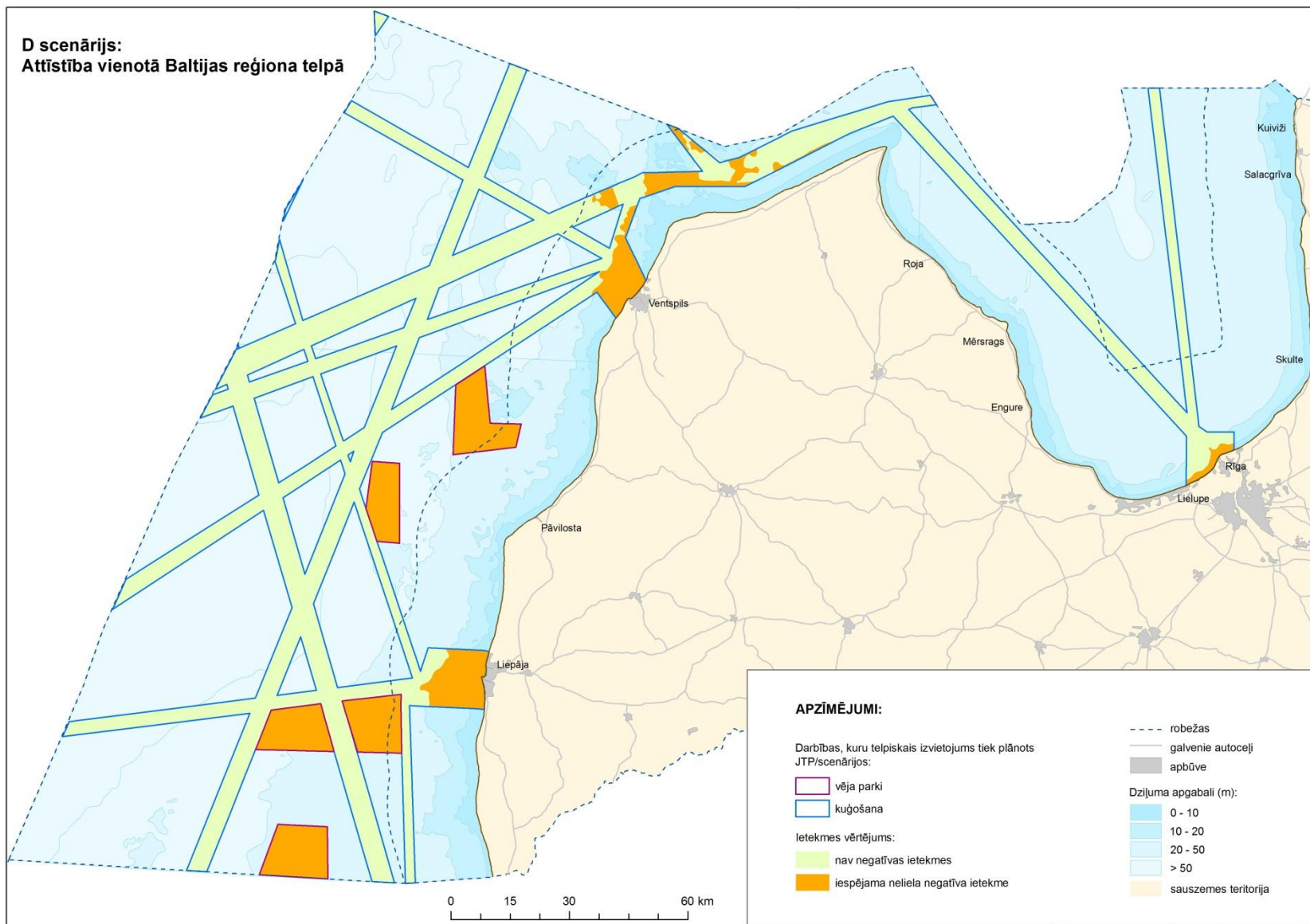

Lietojumveidu ietekme uz zemūdens biotopiem: D scenārijs

JŪRAS
TĒLPISKAIS
PLĀNOJUMS

D scenārijs:
Attīstība vienotā Baltijas reģiona telpā

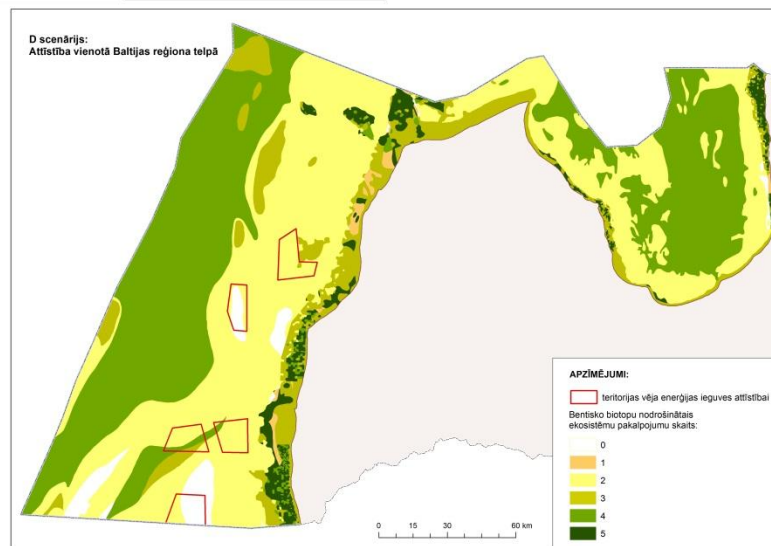
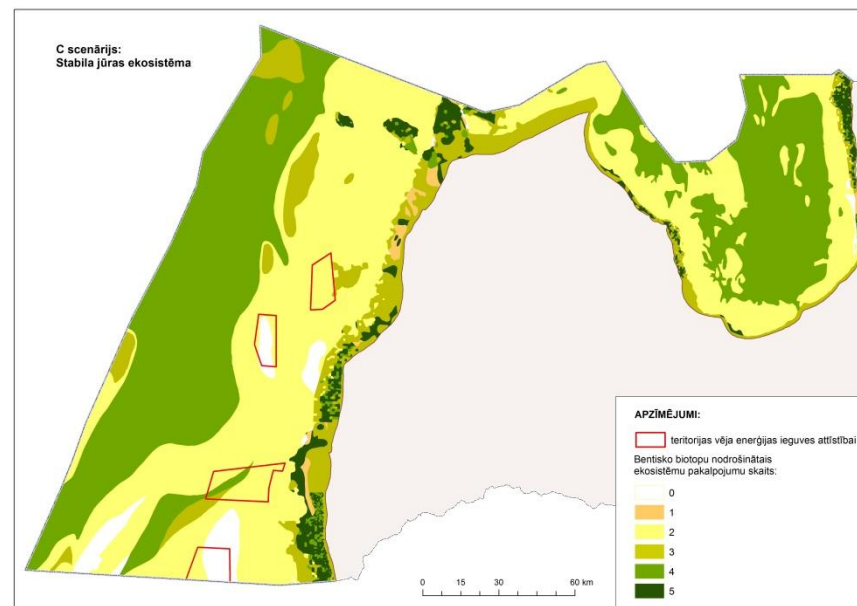
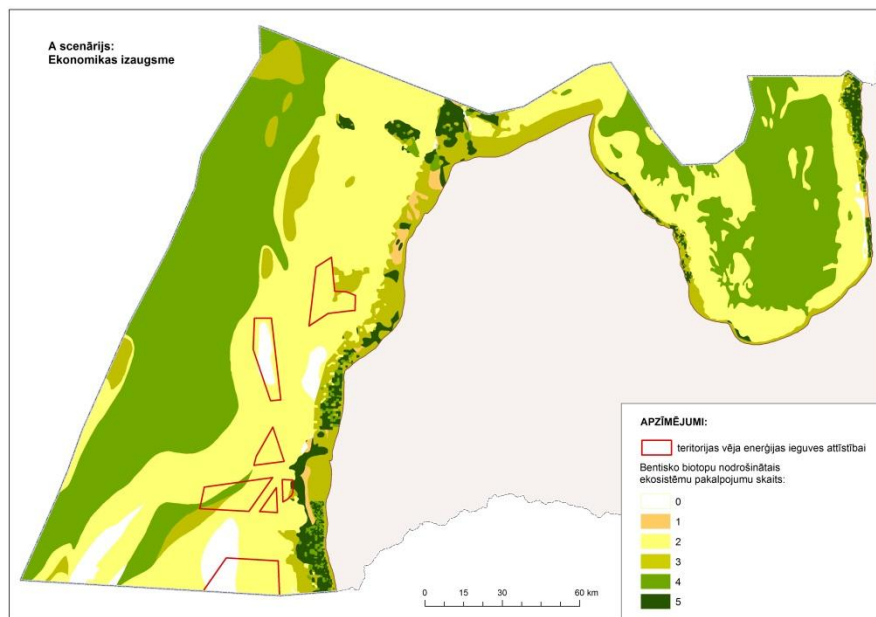

Lietojumveidu ietekme uz zemūdens biotopiem

Platības, kur ietekme uz zemūdens biotopiem novērtēta kā būtiska un % no lietojuma veida platības

	A scenārijs		B scenārijs		C scenārijs		D scenārijs	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Kuģošana	0	0	0	0	0	0	0	0
Vēja parki	3857	3.3	-	-	415	0.5	0	0
Viļņu spēkstacijas	0	0	-	-	-	-	-	-
Akvakultūra - zivis	26543	100	15654	100	-	-	-	-
Akvakultūra - aļģes	-	-	46907	100	78766	100	-	-
Akvakultūra - gliemenes	-	-	0	0	0	0	-	-

Vēja parku ietekme uz ekosistēmu pakalpojumu nodrošinājumu (A, C, B scenāriji)

Galvenie secinājumi

- Izstrādājot optimālo jūras atļautās izmantošanas risinājumu , īpašu uzmanība jāpievērš kuģošanas drošībai, kā arī jauno lietojumveidu (vēja parku, akvakultūras) ietekmei uz jūras vides stāvokli, ekosistēmu un valsts drošību!
- Izvērtējot iespējamus ieguvumus un zaudējumus (ekonomiskos, sociālos, vides un pārrobežu) , kā pieņemtais varētu būt D scenārijs
- *«D scenārijs var kalpot kā ietvars, caur kuru sabalansēt A, B un C scenārijus»*

Paldies !

www.jurasplanojums.net

jurasplanojums@gmail.com

Kristina.veidemane@bef.lv

anda.ruskule@bef.lv

**JŪRAS
TELPISKAIS
PLĀNOJUMS**

PASŪTĪTĀJS:

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

IZPILDĪTĀJS:

APAKŠUZŅĒMĒJI:

Latvijas Hidroekoloģijas institūts

Latvijas Jūras administrācija

Piekraustes pētniecības un
plānošanas institūts Lietuvā

Hendrikson & Ko

Vides, plānošanas
un konsultācijas
uzņēmums Igaunijā